

Biežāk uzdotie
jautājumi

Kas ir PISA?

PISA ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Starptautiskā **skolēnu novērtēšanas programma, kas pēta skolēnu sniegumu matemātikā, lasīšanā un dabaszinātnēs**. Tās mērķis ir izprast, cik lielā mērā jaunieši var izmantot skolā un ārpus tās iegūtās zināšanas, lai pilnvērtīgi piedalītos dažādos procesos sabiedrībā.

PISA apkopo vērtīgu informāciju arī par skolēnu attieksmēm un motivāciju, kā arī novērtē sadarbības prasmes, globālo kompetenci un radošo domāšanu. Lai labāk izprastu, kā skolēni ir gatavi risināt sarežģītas problēmas, kritiski domāt un efektīvi komunicēt 21. gadsimtā, PISA pastāvīgi ievieš jaunas vērtēšanas jomas, piemēram, mācīšanos digitālā pasaulē, medijpratību, radošo domāšanu un mūžizglītību.

2025. gada pētījumā īpašu uzmanību plānots pievērst dabaszinātnēm, liekot uzsvaru uz ilgtspējīgu attīstību un vides zinātnēm. PISA 2025 ciklā visā pasaulē piedalīsies 91 valsts, tostarp Latvija.

[PISA 2022 rezultāti](#)

[PISA 2022 Latvijas rezultāti](#)

[Latvijas rezultāti īsumā](#)

Biežāk uzdotie
jautājumi

Kā tiek izvēlēti skolēni, kuri piedalīsies pētījumā?

PISA pētījumi notiek saskaņā ar noteiktiem starptautiskiem standartiem, ieskaitot vispārīzglītojošo skolu izvēli. Atlases procedūras ir pakārtotas OECD kvalitātes prasībām, un **iegūtās izlases un aizpildīto testu skaits tiek pakļauts pārbaudes procesam,** lai pārlicinātos par atbilstību standartiem. Ja daļības procents testos no kādas valsts ir zemāks par noteikto sliekšni, tas tiek atzīmēts pētījuma rezultātu ziņojumā.

Pētījumam ir divpakāpju izlase. OECD veic skolu izlasi, aptverot vairākas pazīmes – ģeogrāfisko, skolas lielumu un citas –, bet Latvijas Universitātes Izglītības pētniecības institūta zinātnieki veic nejaušo gadījumu izlasi, no jau izlasē iekļautās skolas tālāk atlasot skolēnus. **2025. gada pamatpētījuma izlasē būs pārstāvēti 2009. gadā dzimušie jaunieši, savukārt izmēģinājuma pētījumā – 2008. gadā dzimušie.** Piecpadsmitgadīgie jaunieši izvēlēti tāpēc, ka vairumā OECD valstu viņi tuvojas savas obligātās izglītības noslēgumam.

PISA 2022

piedalījās **81 valsts**

aptuveni **690 000 jauniešu,**

pārstāvot **29 miljonus** savu
vienaudžu visā pasaulē

Kā notiek pētījums?

PISA tests notiek kopš 2000. gada. Sākot ar 2015. gadu skolēni visā pasaulē galvenokārt to **pilda, izmantojot datoru**. Tests ir paredzēts, lai sniegtu skolēnu novērtējumu valsts līmenī, un tajā netiek vērtēts skolēnu individuālais sniegums, tāpēc visi **jaunieši nesāņem vienādus testa jautājumu komplektus**.

2022. gada pētījumā lielākā daļa skolēnu stundas garumā pildīja matemātikas uzdevumus un stundu atbildēja uz lasīšanas, dabaszinātņu vai ar radošo domāšanu saistītiem jautājumiem. Neliela daļa saņēma kombināciju ar lasīšanas, dabaszinātņu un radošās domāšanas jautājumiem. Dabaszinātņu un radošās domāšanas uzdevumi skolēniem piešķirti pēc nejaušības principa. Savukārt matemātikas un lasīšanas prasmes vērtētas adaptīvi – sākotnēji skolēnam piešķirts nejaušs uzdevums, bet tā grūtības līmenis noteikts testa pildīšanas laikā, ņemot vērā skolēnu sniegumu iepriekš.

Testa daudzpakāpju **adaptīvā dizaina rezultātā skolēni ar augstu sniegumu tiek novirzīti uz sarežģītākiem jautājumiem, bet ar zemāku – uz vieglākiem**. Tas nodrošina lielāku precizitāti gan mērot rezultātus, gan sakarības starp rezultātiem un citiem faktoriem.

Latvijā PISA 2022 pētījumā

piedalījās **5 373 skolēni**

no **225 skolām**,

pārstāvot **gandrīz 17 tūkstošus**
savu vienaudžu

Uz kādiem jautājumiem skolēniem jāatbild?

Jautājumi PISA testos ir dažāda veida, piemēram, **parastie un kompleksie atbilžu izvēles uzdevumi, vārda atzīmēšana tekstā, informācijas fragmentu savienošana, kā arī vairāku atbildes elementu atzīmēšana no piedāvātajiem.** Parasti viena trešdaļa jautājumu ir **brīvās atbildes jautājumi.** Šāds testēšanas veids ir uzticams, efektīvs un piemērots izvērstai un zinātniskai analīzei.

PISA 2025 dabaszinātņu ietvara uzdevuma piemērs:

Šajā uzdevumā iekļauts zinātnisks pētījums par cilvēka ķermeņa termoregulāciju garo distanču skrējēju treniņu kontekstā. Lai atbildētu uz uzdevuma jautājumiem, skolēniem jāizmanto simulācija par dabas resursiem privātā kontekstā.

uzdevuma piemērs

PISA 2025

Skriešana karstā laikā

Izpildī simulāciju, lai iegūtu datus, balstoties uz zemāk sniegto informāciju. Atbildi uz jautājumu, izvēloties atbildes no nolaizamajām izvēlnēm.

Skrējējs skrī vien stundu karstā un sausā dienā (gaisa temperatūra 40 °C, gaisa mitrums 20 %). Viņš vispār nedzer ūdeni.

Kādas briesmas skrējēja veselībai rada šie apstākļi?

Briesmas, kas draud skrējēja veselībai, ir

To norāda skrējēja _____ pēc stundu gara skrējiena.

Gaisa temperatūra (°C)	Gaisa mitrums (%)	Dzer ūdeni	Svīšanas apjoms (litros)	Ūdens zudums (%)	Ķermeņa temperatūra (°C)
40	20	Nē	1,6	2,3	39,8

PISA 2025 dabaszinātņu ietvara jautājumu piemēri

PISA 2022 matemātikas testa jautājumi

Kā izmēģinājuma pētījums atšķiras no pamatpētījuma? Kāpēc būtiski tajā piedalīties?

Izmēģinājuma pētījums tiek veikts gadu pirms pamatpētījuma, lai varētu tam pēc iespējas labāk sagatavoties. Izmēģinājuma pētījuma mērķis ir **pārbaudīt pētījuma instrumentus (testa uzdevumus un aptaujas) un pētījuma veikšanas kārtību** dalībvalstīs. Šajā pētījumā tiek analizēta uzdevumu piemērotība, nevis salīdzinātas skolēnu kompetences starp valstīm.

Praktiski izmēģinājuma pētījums norit visai līdzīgi kā pamatpētījums (datorizēta skolēnu testēšana un aptaujas, kā arī skolu direktoru aptaujas), tikai **skolēnu izlase ir mazāka, un tās izveidei izvirzītas mazāk stingras prasības** salīdzinājumā ar pamatpētījumu.

PISA 2025 izmēģinājuma pētījumā Latvijā

uzrunāti piedalīties aptuveni **2 000 skolēnu**

no gandrīz **60 skolām**

Kur tiek izmantoti iegūtie dati? Kāds no tiem ieguvums skolām, izglītības sistēmai?

OECD cenšas identificēt, kāda izglītības politika un prakse veiksmīgi darbojas tajās valstīs, kuras uzrāda augstus sasniegumus un citus izglītības sistēmas rādītājus vai ievērojamus uzlabojumus noteiktā laika posmā. Identificēto praksi OECD apraksta savos ziņojumos un **sniedz atbalstu valstīm, kuras vēlas iepazīt labo praksi un analizēt līdzīgu programmu izmantošanas iespējas**. OECD labi apzinās dažādu valstu atšķirīgos apstākļus un atzīst, ka nepastāv viens izglītības modelis, kas der visām valstīm. Tāpat nav iespējama, kā arī pieņemama vienas valsts izglītības sistēmas mehāniska pārvešana uz citu valsti.

PISA rezultāti tiek plaši izmantoti OECD, Eiropas Savienības un ANO darbā **valstu izglītības sistēmu kvalitātes novērtēšanā, kā arī izglītības attīstības un izglītības politikas rekomendāciju izstrādē**. Latvijā PISA rezultāti tiek ņemti vērā, analizējot aktuālo situāciju izglītības jomā un izvirzot izglītības attīstības mērķus.

Ja jūsu skola ir piedalījusies iepriekšējā PISA 2022 pētījumā, **varat papildus vērtēt** no Latvijas Universitātes zinātniekiem **saņemt** savas skolas rezultātus.